

Cambridge University Press

978-1-108-01307-9 - L. Annaei Senecae Tragoediae, Volume 2

Edited by Friedrich Leo

Excerpt

[More information](#)

H E R C U L E S

Cambridge University Press

978-1-108-01307-9 - L. Annaei Senecae Tragoediae, Volume 2

Edited by Friedrich Leo

Excerpt

[More information](#)

P E R S O N A E

—————

IVNO

AMPHITRYON

MEGARA

LYCVS

HERCVLES

THESEVS

CHORVS

SCAENA THEBIS

—————

Cambridge University Press

978-1-108-01307-9 - L. Annaei Senecae Tragoediae, Volume 2

Edited by Friedrich Leo

Excerpt

[More information](#)

IVNO

Soror Tonantis (hoc enim solum mihi
nomen relictum est) semper alienum Iovem
ac templa summi vidua deserui aetheris
locumque caelo pulsa paelicibus dedi;
tellus colenda est: paelices caelum tenent. 5
hinc Arctos alta parte glacialis poli
sublime classes sidus Argolicas agit;
hinc, qua recenti vere laxatur dies,
Tyriae per undas vector Europae nitet;
illinc timendum ratibus ac ponto gregem 10
passim vagantes exerunt Atlantides.
ferro minax hinc terret Orion deos
suasque Perseus aureus stellas habet;
hinc clara gemini signa Tyndaridae micant
quibusque natis mobilis tellus stetit. 15
nec ipse tantum Bacchus aut Bacchi parens
adiere superos: ne qua pars probro vacet,
mundus puellae sarta Cnosiaca gerit.
Sed vetera querimur — una me dira ac fera
Thebana tellus sparsa nuribus impiis 20
quotiens novercam fecit! escendat licet
meumque victrix teneat Alcmene locum,

MARCII LVCII ANNEI SENECAE HERCVLES *E in catalogo.*

L. Annaei Senecae Hercules furens *A sed ut in multis omittantur priora nomina. praenomen P. vel M. ζ*

6 post arctos *ras. 1 literae (i?) vel maculae E. — glacialis: i corr. ex e 1 m. E* 8 recenti *1 m. tepenti 2 m. E; illud Σ, hoc A* 12 ferro minax hinc terret *1 m. fera coma hinc exteret 2 m. E; erasam prioris manus scripturam in marg. repetiit 2 m.; cum priore Σ facit, cum altera A* 13 aureas *A* 17 probro: *altera r i. ras. 1 m. E* 18 mundus puellas fert. anobis lac egent *E gnosiaca A* 19 sed vetera sero querimur *E A sero om. ζ* 20 nuribus sparsa tellus *A tellus nuribus sparsa E correxit Buechelerus* 21 ascendat *A E, sed prior a 2 m. i. ras. 2 litt. escendat Σ (as ex es 2 m. N extendat M)*

1*

Cambridge University Press

978-1-108-01307-9 - L. Annaei Senecae Tragoediae, Volume 2

Edited by Friedrich Leo

Excerpt

[More information](#)

4

L. ANNAEI SENECAE

pariterque natus astra promissa occupet, in cuius ortus mundus impendit diem tardusque Eoo Phoebus effulsit mari retinere mersum iussus Oceano iubar —	25
non sic abibunt odia; vivaces aget violentus iras animus et saevus dolor aeterna bella pace sublata geret.	
Quae bella? quidquid horridum tellus creat inimica, quidquid pontus aut aer tulit terribile dirum pestilens atrox ferum, fractum atque domitum est. superat et crescit malis iraque nostra fruitur; in laudes suas mea vertit odia: dum nimis saeva impero, patrem probavi, gloriae feci locum. qua Sol reducens quaque deponens diem binos propinqua tinguunt Aethiops face, indomita virtus colitur et toto deus narratur orbe. monstra iam desunt mihi minorque labor est Herculi iussa exequi, quam mihi iubere: laetus imperia excipit. quae fera tyranni iura violento queant nocere iuveni? nempe pro telis gerit quae timuit et quae fudit: armatus venit leone et hydra. nec satis terrae patent: effregit ecce limen inferni Iovis et opima victi regis ad superos refert. vidi ipsa, vidi nocte discussa inferum et Dite domito spolia iactantem patri fraterna. cur non vinctum et oppressum trahit ipsum catenis paria sortitum Iovi Èreboque capto potitur et retegunt Styga? parum est reverti, foedus umbrarum perit: patefacta ab imis manibus retro via est et sacra dirae mortis in aperto iacent. at ille, rupto carcere umbrarum ferox,	30 35 40 45 48 50 49 55

24 ortu *A.* — impediit ζ 26 iussus: sus *i. ras.* 1 *m.* *E.* 30 quid
bella ζ 34 fruitur: t *corr. ex m* (2 *m?*) *E.* fruimur Σ 36 patrem
probavit. inde qua lucem premit *A.* et *erasa genuina scriptura, quam*
 Σ *praebet, E* 3 *m.* 37 aperitque Tethys (Thetis) qua ferens Titan
diem *A.* — reponens *E.* *corr.* ζ 38 tinguunt: u *del.* 1 *m.* *E.* tangit ζ . —
Aethyopes: es 3 *m. i. ras. litt.* as *E.* (- as Σ) 43 quo *A.* — iussa *A.*
i. ras. 2 *m.* *N.*, ss *i. ras.* 1 *lit.* 3 *m.* *E.* iura *M.* 49 *traieci post v. 54*
52 victum ζ . — trahit: h *add.* 2 *m.* *E.* 56 dirae *A. E., sed i ras.*
ex u (durae Σ)

Cambridge University Press

978-1-108-01307-9 - L. Annaei Senecae Tragoediae, Volume 2

Edited by Friedrich Leo

Excerpt

[More information](#)

HERCVLES [FVRENS]

5

de me triumphat et superbifica manu atrum per urbes ducit Argolicas canem. viso labantem Cerbero vidi diem	60
pavidumque Solem; me quoque invasit tremor, et terna monstri colla devicti intuens timui imperasse. levia sed nimium queror; caelo timendum est, regna ne summa occupet qui vicit ima: sceptrata praeripiet patri.	65
nec in astra lenta veniet ut Bacchus via: iter ruina quaeret et vacuo volet regnare mundo. robore experto tumet, et posse caelum viribus vinci suis didicit ferendo; subdidit mundo caput	70
nec flexit umeros molis immensae labor meliusque collo sedit Herculeo polus. immota cervix sidera et caelum tulit et me prementem: quaerit ad superos viam.	75
Perge ira, perge et magna meditantem opprime, congregere, manibus ipsa dilacera tuis: quid tanta mandas odia? discedant ferae, ipse imperando fessus Eurystheus vacet. Titanas ausos rumpere imperium Iovis emitte, Siculi verticis laxa specum,	80
tellus gigante Doris excusso tremens supposita monstri colla terrifici levet —	82
sed vicit ista. quaeris Alcidae parem? nemo est nisi ipse: bella iam secum gerat.	85
adsint ab imo Tartari fundo excitae Eumenides, ignem flammae spargant comae, viperea saevae verbera incutiant manus. i nunc, superbe, caelitem sedes pete, humana temne. iam Styga et manes feros fugisse credis? hic tibi ostendam inferos. revocabo in alta conditam caligine,	90
sublimis alias Luna concepiat feras	83

62 et tetra *A*, 3 *m. i. ras. 5 litt. E* terna Σ (eterna *M*). — devicta Σ devicti: *ii ex ta i. ras. E* 63 minimum Σ *E 1 m.* (inde *i. ras. nimium*) 66 lenta: *a ex us 2 m. E.* — ut bacchus: ut *bac i. ras. 2 m. E* 67 iter: *inter i et t eras. n E* 68 expenso *A* 72 mediusque *A* 76 ipsa iam lacera *A* 81 gigante: *e corr. ex is E* (2 *m?* gigante *N* giganti *M*) 83 *delevi* 82 et 89 *cf. infra ad v. 123* 83–89 *om. ζ* 90 *ferox A* *feros Σ E 1 m.* (ox 2 *m. i. ras. ex os*) 91 *ante v. 90 E* *litteris a b (2 m?) restitutus ordo, quem tenet Σ*

Cambridge University Press

978-1-108-01307-9 - L. Annaei Senecae Tragoediae, Volume 2

Edited by Friedrich Leo

Excerpt

[More information](#)

6

L. ANNAEI SENECAE

ultra nocentum exilia, discordem deam
 quam munit ingens montis oppositi specus;
 educam et imo Ditis e regno extraham 95
 quidquid relictum est: veniet invisum Scelus
 suumque lambens sanguinem Impietas ferox
 Errorque et in se semper armatus Furor —
 hoc hoc ministro noster utatur dolor.

Incipite, famulae Ditis, ardentem citae 100
 concutite pinum et agmen horrendum anguibus

Megaera ducat atque luctifica manu
 vastam rogo flagrante corripiat trabem.
 hoc agite, poenas petite vitiatæ Stygis.
 concutite pectus, acrior mentem excoquat 105
 quam qui caminis ignis Aetnaeis furit:

ut possit animo captus Alcides agi,
 magno furore percitus, vobis prius
 insaniendum est — Iuno, cur nondum furis?
 me me, sorores, mente delectam mea 110
 versate primam, facere si quicquam apparo

dignum noverca; vota mutentur mea:
 natos reversus videat incolumes precor
 manumque fortis redeat. inveni diem,
 invisa quo nos Herculis virtus iuвет. 115

me vicit et se vincat et cupiat mori
 ab inferis reversus. hic prosit mihi
 Iove esse genitum. stabo et, ut certo exeant
 emissa nervo tela, librabo manu,
 regam furentis arma, pugnanti Herculi 120
 tandem favebo — scelere perfecto licet
 admittat illas genitor in caelum manus.

Movenda iam sunt bella: clarescit dies
 ortuque Titan lucidus croceo subit.

CHORVS

Iam rara micant sidera prono 125

94 qua *E* 96 veniat *A* 100 incitae *A* 101 anguibus ad-
 dit 2 m. *i. ras. E* 103 flagrante: m post e eras. *E* 104 violatae *A*
 107 animum *A* 108 nobis *A* 109 furit ζ 110 delectam: *i. ras.*
ex l, m add. 2 m. (i. ras. 1 lit.?) E (delectat *M* derectam: *r ex i, m*
i. ras. 2 m. N) 111 post versate *ras. 1 lit. E* 112 vota Σ iam
 odia *A, 3 m. i. ras. 4–5 litt. E* 113 reversus: *u i. ras. 2 m. E*
 116 me vicit Σ me pariter *A, pariter 3 m. i. ras. 5 litt. E* 119 ma-
 num *A* 123 post v. 89 *A* (in nonnullis post v. 82), ut omittatur
 praeter ζ v. 124 125–161 om. ζ

Cambridge University Press

978-1-108-01307-9 - L. Annaei Senecae Tragoediae, Volume 2

Edited by Friedrich Leo

Excerpt

[More information](#)

HERCVLES [FVRENS]

7

languida mundo; nox victa vagos
 contrahit ignes luce renata,
 cogit nitidum Phosphoros agmen;
 signum celsi glaciale poli
 lucem verso temone vocat. 129
 iam caeruleis evectus equis
 Titan summa prospicit Oeta;
 iam Cadmeis incluta Bacchis
 aspersa die dumeta rubent 135
 Phoebique fugit reditura soror.
 labor exoritur durus et omnes
 agitat curas aperitque domos.
 Pastor gelida cana pruina
 grege dimisso pabula carpit; 140
 ludit prato liber aperto
 nondum rupta fronte iuvenus,
 vacuae reparant ubera matres;
 errat cursu levis incerto
 molli petulans haedus in herba; 145
 pendet summo stridula ramo
 pennasque novo tradere soli
 gestit querulos inter nidos
 Thracia paelex, turbaque circa
 confusa sonat murmure mixto 150
 testata diem.
 carbasa ventis credit dubius
 navita vitae, laxos aura
 complente sinus. hic exesis
 pendens scopulis aut deceptos 155
 instruit hamos aut suspensus
 spectat pressa praemia dextra:
 sentit tremulum linea piscem.
 Haec, innocuae quibus est vitae
 tranquilla quies et laeta suo 160

 septem stellis Arcados ursae

130

127 renata: *altera a i. ras. 1 m. E* 128 bosforos *E* 130 Ar-
 cades ζ *versum delevi* 131 vocant *EA corr. \zeta* 132 aquis
 ζ *vulgo* 133 summum prospicit Oetan *A* 134 baccis *A* 137
 omnis *E* 147 pinnasque *E* 149 circum *A* 151. 152 et 153.
 154 *singulis versibus coniunxit E sed pristinis initis minio di-*
stinctis

Cambridge University Press

978-1-108-01307-9 - L. Annaei Senecae Tragoediae, Volume 2

Edited by Friedrich Leo

Excerpt

[More information](#)

parvoque domus; spes immanes urbibus errant trepidique metus:	163
ille superbos aditus regum durasque fores expers somni colit, hic nullo fine beatas componit opes gazis inhians et congesto pauper in auro; illum populi favor attonitum fluctuque magis mobile vulgus	170
aura tumidum tollit inani; hic clamosi rabiosa fori iurgia vendens improbus iras et verba locat. novit paucos secura quies, qui velocis	175
memores aevi tempora numquam reditura tenent. Dum fata sinunt vivite laeti: properat cursu vita citato volucrique die rota praecipitis vertitur anni;	180
durae peragunt pensa sorores nec sua retro fila revolvunt. at gens hominum flatur rapidis obvia fati incerta sui:	185
Stygias ultro quaerimus undas. nimium, Alcide, pectore forti properas maestos visere manes: certo veniunt tempore Parcae. nulli iusso cessare licet, nulli scriptum proferre diem:	190
recipit populos urna citatos. Alium multis gloria terris tradat et omnes fama per urbes garrula laudet caeloque parem tollat et astris; alius curru sublimis eat: me mea tellus	195
turbine magno spes sollicitae	162

161 p. d. iam spes in agris *et similia* § spes iam magnis *E* *cor-*
rexit B. Schmidtus obs. crit. p. 8 162 *om. E* 166 ac nullo *codd.*
correxit Avantius 171 *volvitur* § 183 *flatur* Σ *fertur A, 3 m. i. ras.*
6 litt. E 184 *suis* Σ *E erasa s* 188 *tempore* Σ *ordine A, 3 m.*
i. ras. 7 litt. E 193 *post 194 E*

Cambridge University Press

978-1-108-01307-9 - L. Annaei Senecae Tragoediae, Volume 2

Edited by Friedrich Leo

Excerpt

[More information](#)

HERCVLES [FVRENS]

9

lare secreto tutoque tegat.
 venit ad pigros cana senectus,
 humilique loco sed certa sedet
 sordida parvae fortuna domus: 200
 alte virtus animosa cadit. —
 Sed maesta venit crine soluto
 Megara parvum comitata gregem,
 tardusque senio graditur Alcidae parens.

AMPHITRYON

O magne Olympi rector et mundi arbiter, 205
 iam statue tandem gravibus aerumnis modum
 finemque cladi. nulla lux umquam mihi
 secura fulsit * *
 * * finis alterius mali
 gradus est futuri: protinus reduci novus
 paratur hostis; antequam laetam domum 210
 contingat, aliud iussus ad bellum meat;
 nec ulla requies tempus aut ullum vacat,
 nisi dum iubetur. sequitur a primo statim
 infesta Iuno: numquid immunis fuit 215
 infantis aetas? monstra superavit prius
 quam nosse posset. gemina cristati caput
 angues ferebant ora, quos contra obvis
 reptabat infans igneos serpentium
 oculos remisso lumine ac placido intuens; 220
 artos serenis vultibus nodos tulit,
 et tumida tenera guttura elidens manu
 prolusit hydrae. Maenali pernix fera,
 multo decorum praeferens auro caput,
 deprensa cursu est; maximus Nemeae timor
 pressus lacertis genuit Herculeis leo. 225
 quid stabula memorem dira Bistonii gregis
 suisque regem pabulum armentis datum,
 solitumque densis hispidum Erymanthi iugis

203 Maegera *E. novae scaenae inscribit Amphitryon*. Maegera. *Lycus E Megaram loquentem inducit A* 207 umquam Herculi coniecit de *Wilamowitz* 208 ego sententiam olim stelisse conieci tali complemento: [nullus e nati datur | labore fructus] 211 bellum exeat *A* 212 ullum datur *A* 213 apprime *A* a prime: e *ras. 2 m. ex o E* (a primo Σ) 216 posset: e *ex i E* (*Im?* possit *N*) 218 reptavit *A* 219 lumine Σ , *eras. et vultu i. ras. E* pectore *A* 224 est *om. E* 225 genuit lacertis pressus *A* 228 iugis 3 *m. i. ras. 5–6 litt. E*

Cambridge University Press

978-1-108-01307-9 - L. Annaei Senecae Tragoediae, Volume 2

Edited by Friedrich Leo

Excerpt

[More information](#)

10

L. ANNAEI SENECAE

Arcadia quater nemora Maenaliū suem, taurumque centum non levem populis metum? inter remotos gentis Hesperiae greges pastor triformis litoris Tartesii peremptus, acta est praeda ab casu ultimo; notum Cithaeron pavit Oceano pecus. penetrare iussus solis aestivi plagas et adusta medius regna quae torret dies utrimque montes solvit ac rupto obice latam ruenti fecit Oceano viam.	230
post haec adortus nemoris opulenti domos aurifera vigilis spolia serpentis tulit; quid? saeva Larnae monstra, numerosum malum, non igne demum vicit et docuit mori, solitasque pennis condere obductis diem petit ab ipsis nubibus Stymphalidas? non vicit illum caelibus semper tori regina gentis vidua Thermodontiae, nec ad omne clarum facinus audaces manus stabuli fugavit turpis Augei labor.	235
Quid ista prosunt? orbe defenso caret. sensere terrae pacis auctorem suae abesse: rursus prosperum ac felix scelus virtus vocatur; sontibus parent boni, ius est in armis, opprimit leges timor. ante ora vidi nostra truculenta manu natos paterni cadere regni vindices ipsumque, Cadmi nobilis stirpem ultimam, occidere, vidi regium capiti decus cum capite raptum — quis satis Thebas fleat? ferax deorum terra, quem dominum tremis? e cuius arvis eque fecundo sinu stricto iuventus orta cum ferro stetit cuiusque muros natus Amphion Iove struxit canoro saxa modulatu trahens, in cuius urbem non semel divum parens	240
	245
	250
	255
	260

232 carcesii *E* 236 que *2 m. ex qua E* 237 abrupto *codd.*
correxit Gronovius 238 et iam ruenti *A* 239 domos: os *2 m.*
ex us E 243 pennis: e *2 m. ex i E* 248 stabuli *corr. ex sta-*
bulis (1 m? stabuli Σ) E. — angaei: n *2 m. ex u E* 251 abesse
codd. correxit de Wilamowitz 257 capitis *A* 259 tremis
A, 3 m. i. ras. ex tremis ut vid. E (tremet Σ) 262 natus: us *i. ras.*
2 m. E